

KISS ANNA

Legendák, halmok, legendák

(A DATIVUS CIKLUSBÓL)

Szibéria-változatok.

Ó, sok időt,

népeket látott Káspi,

s te, Bajkál!

kénsárga, alvadtvérszín
felhőkön át végre
fölsejlesz – legendák
merülnek fel végtelen
vizedből, lassan, mint a
hódítók ezüstje, Tihany
kővévált kecskekörmei.

Én meg keleti selymet
bélelek prémmel,
doromb-zengésbe feledkezem,
átfordulnak az árnyak, az
öltés félbemarad. Ki tudja,
mióta, hogy az óra
bennem visszafelé jár,

(mint mikor albumot
leltem kéregálarokkal a
moszkvai metróállomás
piacán, lekvárok,
gyanús húsok,
uborkás üvegek közt.
Fehér rókasapkát egy
másik állomásnál.
Illik rám. „A tunguz

istenit!”, tör fel belőled, hol
költők, s más széllel
béleltek nagy tál hússal
küzdenek már a múlt
ködén tálaló
világvégi Vadászban.)

Szibéria sokféle.

A zengés, a selymek, arra
keletről valók,
valahogy nem értem még
földet, napokig eltart,
kénsárga, alvadtvérszín
égen át jövők, lapos
idol-arcok közül, enyéim
arra terelnek csengős, agancsos
nyáját, bárányokat a
lejtőn, hol lovak sörénye
csapkod, nehéz és
magától való minden: az
ősök figyelme, sas, sólyom
felettünk, messze elkerült
medveodvak, a sztyeppe.

Mi elvirágzott.

„Az a nagy halom ott”,
szólal meg abakáni
tatár másik felem, kinek
kamerája mindig ilyen
kénsárga, alvadtvérszín
egek körül forog. „hogyan ott
embert áldoztak volna...
lehet az...?” Volt, ahogy
volt, testvérem, történetünk
csupa halom, néha
felléptet rájuk egy lovas,
(mint az a nő, kendő-burokban,
bő ruhában), s emlékezik.

Úgy beszélünk, hallgatunk
együtt, mintha egy almafa
alatt nőttünk volna,
(alma!), utoljára Alma
Atában forgatott. Az „Ugor
folyam” elkészültének idején,
s már ő sincs seholl!

Szokom a

virrasztásokat.

Kidőlt tengelye rengett,
a világ lejárt róla halálos
hajnalod előtt is, mindig, ha
országot gyászolunk,
nagyságos fejedelmet,
árva Petőfit. Kire hordják a
földet, koszorúkat, s a
másik legendában élve jut
Pétervárra a hánykódó
tömegsír torkából,
s Pétervár nem Haynau
Budája. Szibéria

pedig Szibéria.

Tudnak a „magyarok
számúzott Puskinjáról”,
még tudják kik vagyunk, hogy
ő végülis visszatalált!,
s mi róluk szinte semmit!
A földről hol dekabristák
lelke lebeg s az ő
lelke is visszajár torozni
szabad ősökével, mert népeik
úgy lázadnak, mint mi,
ugyanúgy leveretnek, csak a
számúzott gondolkodók
java húz hozzájuk, a

lélekben szabad, ott,

Barguzinban is.

Bárhogy volt – a másik
legenda más onnan
nézve, mint innen, hol a
világ egyre ugyanazt
forogja ki, csak hogy a
világ oly ritkán
forog a tengelyén, ez

kénsárga, alvadtvérszín
felhői közt
bizony fölrémlik.

Alkonyok, hajnalok, alkonyok

(A DATIVUS CIKLUSBÓL)

Halálod hajnala,

hírének pétervári
alkonya, máriaüveg
tébolya, átmenet-idő,
magába foglal minden
elmondhatatlant, a lét
derengő húrjait, szél
hárfáit, valami kert
hárfázik emlékeimben,
kígyós árok füve, mi
túlnő az esőkkel,
galambházak pihéi zúgnak,
tojáshéja zörög.

Halálod hajnala,
hírének pétervári
alkonya lassan írja át
életem. Ne hidd, hogy

nem állok széltől tépve egy
állomáson, nem hagyom el
századik kendőmet a
posta előtt, nem élek,
mosdatom, fésülöm apámat,

de átírja füvet sarlózó,

fésülőlő mozdulatomat,

elbillent napjainkat
kertjében,

ki nem űzetett
ki onnan, hová az árok
kis fekete kígyója feljött,
s eltűnt a puszpángbokrok
alján, alvilági sötétben –
ha látta se láthatta,
jel volt, harmadnapra
elszállt lélegzete,

nincs képtelenebb
hely a világnál, ki
lélekben utánad haltam,
itt állok egy kertben,
felhők fölöttem...!,
voltak, valók szállnak el
felhőként, a verselő mozis,
majd ingét, sáros kalapját
feldobáló, kútjáró
bolond, ki brekegett már a
víztől, kalapját
dobta fel, ha talált lenn
valamit, csontot,
fazekat tallérokka,
mik vesztét okoznák, ha
el nem kobozzák tőle az
időben hívott államiak,

a kutak bújása

merő veszély!, mint a
kígyós alkony, s ez most,
sötétülő vérével az
ablaküvegen! Mint
harminc évesen, mikor
félretéve mindent, az évek
hamujából felizzó
féltést, rosszallásokat,
ajtót nyitottam.
Alkonyok ölelkezői voltunk,
alkonyoké, mik nem
sápadnak hajnalokra,

sem oly méltatlanra,

mi eljön

érted a Dunán.

Pétervár utcái is
rég befagytak, a víz a
Mojka görnyedt hídja alatt,
köpenyek lobbannak,
Gogolé, Anyeginé,
vagy csak egy száműzött
alak, ki sosem létezett,
elszálló, üres takarónk –
szeretted volna ezt, a
tolsztoji eget, az
Arbat nagy alakjait,
keverék nyelvüket, jó ég!,
még mindig úton,
sosem érek haza!, hol a
virágok szomjan hálnak, a
levélláda kiárad,
sosem érek haza!, csak
beérnek havak, esők, valami
kert hárfázik, kígyós
árok magas füve az esőkkel,

beér egy harmadik nap,
magába foglal mindent.